

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Europejski plan działań w sektorze obrony”

[COM(2016) 950 final]

(2017/C 288/08)

Sprawozdawca: **Christian MOOS**Współsprawozdawca: **Jan PIE**

Wniosek o konsultację	27.1.2017
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Organ odpowiedzialny	Komisja Konsultacyjna ds. Przemian w Przemysle (CCMI)
Data przyjęcia przez komisję CCMI	7.4.2017
Data przyjęcia na sesji plenarnej	31.5.2017
Sesja plenarna nr	526
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	104/1/7

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) opowiada się za utworzeniem Europejskiej Unii Obrony i popiera europejski plan działań w sektorze obrony, obejmujący stworzenie wspólnego Europejskiego Funduszu Obronnego.

1.2. EKES apeluje o osiągnięcie istotnego postępu jakościowego w kierunku europejskiej współpracy obronnej, gdyż rynek i przemysł obronny UE są zbyt rozproszone i powodują nieefektywną alokację zasobów, nakładanie się kompetencji, brak interoperacyjności i luki technologiczne.

1.3. EKES popiera dążenie do autonomii strategicznej we wskazanych obszarach zdolności i technologii o krytycznym znaczeniu. NATO pozostaje podstawą europejskiej obrony zbiorowej.

1.4. UE powinna kontynuować przede wszystkim dyplomację prewencyjną i wielostronną. Zdolności wojskowe są jednak istotnym elementem wdrażania globalnej strategii UE dotyczącej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

1.5. EKES stwierdza, że niezbędnym warunkiem rozwoju wspólnych zdolności obronnych jest wzmocnienie europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej, w tym wykwalifikowanej siły roboczej.

1.6. EKES zdecydowanie zgadza się, że należy poświęcić szczególną uwagę MŚP, w tym w obszarze badań i rozwoju do celów obrony.

1.7. Fundusze unijne mogą wspierać innowacje w dziedzinach technologii, w których dokonanie wyraźnego rozróżnienia pomiędzy zastosowaniami wojskowymi i niewojskowymi stało się bardzo trudne, jeśli nie niemożliwe.

1.8. EKES nie zgadza się jednak na wykorzystywanie istniejących funduszy służących celom gospodarczym lub społecznym do celów obronnych sensu stricto. Cele rozporządzenia w sprawie EFIS, europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, program COSME oraz inwestycje EBI służą realizacji celów pozamilitarnych.

1.9. EKES odrzuca szczególnie przepis dotyczący alokacji krajowych zasobów budżetowych na obronność w ramach paktu stabilności i wzrostu. Powinny one być postrzegane w kontekście pogłębiania UGW, a nie tylko w ramach jednego sektora. Wydatki na obronę nie powinny destabilizować finansów publicznych.

1.10. EKES popiera stworzenie Funduszu Obronnego obejmującego oddzielne pionu na badania i zdolności. Jednak konieczne jest zwiększenie budżetu UE, gdyż pion badawczy na obronę nie może być finansowany kosztem badań w innych sektorach. EKES opowiada się za finansowaniem pionu w zakresie zdolności wyłącznie ze składek krajowych. Zakup sprzętu wojskowego przez państwa członkowskie nie może być finansowany z budżetu UE.

1.11. EKES z zadowoleniem przyjmuje powołanie komitetu koordynującego. Podejmowanie ostatecznych decyzji komitetu musi być zarezerwowane dla cywilnych przedstawicieli politycznych.

1.12. EKES wyraża zatem poparcie dla apelu Komisji o pełne stosowanie dyrektyw⁽¹⁾ w sprawie zamówień publicznych i w sprawie transferów produktów związanych z obronnością w UE. Niemniej jednak należy uczynić o wiele więcej, aby zapewnić w szczególności najlepsze wykorzystanie dyrektywy w sprawie transferów.

1.13. EKES popiera opracowanie wspólnych standardów dla zarówno broni, jak i produktów podwójnego zastosowania, przy jednoczesnym uniknięciu powielania istniejących standardów, w szczególności standardów NATO.

1.14. Wywóz broni powinien ograniczać się do partnerów i sojuszników strategicznych i wymaga ścisłej kontroli demokratycznej.

2. Uwagi ogólne

2.1. Europa boryka się z licznymi konfliktami w swoim sąsiedztwie (takimi jak wojna domowa w Syrii), których bezpośrednią konsekwencją były m.in. wysiedlenia w różnych częściach świata w latach 2015–2016. Aneksja Krymu przez Rosję i jej interwencja w konflikcie zbrojnym na wchodzie Ukrainy doprowadziły do naruszenia integralności terytorialnej niepodległego państwa, a tym samym prawa międzynarodowego. Afryka Północna i Bliski Wschód są nadal niestabilnymi regionami, w których występuje zagrożenie upadku państwowości. Jednocześnie wydaje się, że Europa i Bliski Wschód nie należą już do najważniejszych obszarów polityki bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych. Europie coraz bardziej grozi marginalizacja w sprawach rozgrywających się na arenie światowej i sytuacja, w której będzie postrzegana przez partnerów transatlantycznych jako obciążenie.

2.2. W tym kontekście geostrategicznym i w obliczu zmian w dziedzinie bezpieczeństwa Europa musi wzmocnić swoje zdolności w zakresie bezpieczeństwa i zdolności obronne. Należy mieć jasny obraz wspólnych celów strategicznych UE, którego nadal brakuje i który należy pilnie opracować. Jest to warunek rozpoznania niezbędnych wspólnych i krajowych zdolności, które muszą się opierać na zrównoważonej, europejskiej bazie obronnej, technologicznej i przemysłowej.

2.3. EKES zwraca uwagę na wnioski⁽²⁾ wyrażone już w opiniach CCMI/116 (2013) i CCMI/100 (2012). W globalnej strategii UE⁽³⁾ oraz w planie realizacji strategii w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony⁽⁴⁾ również przewidziano ważne podejścia służące osiągnięciu tego celu. EKES uważa, że działania te należy realizować konsekwentnie i zgodnie z postanowieniami wspólnej deklaracji UE–NATO z lipca 2016 r. oraz w oparciu o zasadę bezpieczeństwa zbiorowego ONZ.

2.4. EKES uważa, że należy pilnie zoptymalizować europejskie zdolności w zakresie ochrony cywilnej i obrony militarnej, aby zagwarantować wolność i pokój w Europie, szerzyć stabilność w sąsiedztwie Europy odzwierciedlającą wartości UE, takie jak podstawowe prawa człowieka, oraz móc skutecznie wspierać globalne działania ONZ na rzecz utrzymania pokoju.

2.5. EKES wzywa zatem do nadania nowej jakości współpracy obronnej w Europie. EKES opowiada się za stworzeniem Europejskiej Unii Obrony w ramach unijnego mechanizmu „stałej współpracy strukturalnej” przewidzianego do tego celu w art. 42 ust. 6 i 46 Traktatu o Unii Europejskiej, a także z zadowoleniem przyjmuje ważny krok w tym kierunku, jakim jest europejski plan działań w sektorze obrony, w tym ustanowienie wspólnego Europejskiego Funduszu Obrony.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie (Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1). Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

⁽²⁾ Zob. również opinie EKES-u: „Przemysł obronny – aspekty przemysłowe, innowacyjne i społeczne” (Dz.U. C 299 z 4.10.2012, s. 17) oraz „Strategia na rzecz wzmocnienia europejskiego sektora obrony” (Dz.U. C 67 z 6.3.2014, s. 125).

⁽³⁾ Opinia EKES-u „Nowa strategia UE na rzecz polityki zagranicznej i polityki bezpieczeństwa UE” (opinia z inicjatywy własnej) (Dz.U. C 264 z 20.7.2016, s. 1).

⁽⁴⁾ Konkluzje Rady w sprawie bezpieczeństwa i obrony (14149/16), 14 listopada 2016 r.

2.6. EKES podziela krytyczną opinię Komisji na temat nadmiernego rozdrobnienia rynku, które prowadzi do nieefektywnej alokacji zasobów, powielających się struktur, braku interoperacyjności i luk technologicznych.

2.7. Większość państw członkowskich UE jest pod presją, aby dokonywać konsolidacji budżetu państwa, co oznacza, że nie można już uzasadniać nieefektywnego wykorzystania środków publicznych. W związku z tym EKES wzywa do konsekwentnego wdrażania podejść opartych na współpracy. Zdaniem EKES-u zwiększenie współpracy w wymienionych przez Komisję obszarach priorytetowych to dopiero pierwszy krok.

2.8. EKES popiera dążenie do autonomii strategicznej we wskazanych obszarach zdolności przemysłowych o krytycznym znaczeniu. NATO pozostaje fundamentem europejskiego bezpieczeństwa i wspólnej obrony, co potwierdzono we wspólnej deklaracji UE–NATO. W tym względzie istotne jest, by wszyscy członkowie NATO wypełniali swoje zobowiązania.

2.9. EKES stwierdza, że nie wszystkie elementy planu działania są nowe, lecz przyjmuje z zadowoleniem ustanowienie Funduszu Obrony. Jednak jest ono w dużej mierze zależne od woli politycznej, by na ten cel przeznaczyć dodatkowe środki z budżetów krajowych. EKES odnosi się krytycznie do braku gotowości niektórych państw członkowskich, by doprowadzić jego ustanowienie do końca. Ponadto Komisja musi dołożyć starań, by opracować plan działania dotyczący kompleksowego ogólnounijnego bezpieczeństwa systemu dostaw i zapewnić właściwe wdrożenie dwóch dyrektyw dotyczących obronności.

2.10. Plan działania z Bratysławy⁽⁵⁾ wytycza właściwy kierunek, zawiera jednak plany w dziedzinie obrony, które są w znacznej mierze oparte na planach wcześniejszych. W szczególności w tym planie działania brakuje spójności strategicznej, a nadmierną uwagę poświęca się w nim bieżącemu wyzwaniu wynikającemu z kryzysu migracyjnego i zabezpieczeniu granic zewnętrznych UE. Masowe przemieszczanie się ludności rzeczywiście niesie wyzwania w zakresie bezpieczeństwa, jednak kiedy staje się faktem, nie można mu zaradzić za pomocą środków wojskowych.

2.11. Niezbędnym warunkiem rozwoju wspólnych zdolności jest ustanowienie i rozwój rynku wewnętrznego w dziedzinie obronności. EKES jest zdania, że niemożliwe jest wzmocnienie europejskiej bazy przemysłowej bez zajęcia się kwestią umiejętności. Przemysł obronny powinien nieustannie działać z wykorzystaniem najnowszych technologii, co wymaga wysoko wykwalifikowanych pracowników. Kwestii tej dotyczy inicjatywa KE na rzecz umiejętności wspomniana w europejskim planie działań w sektorze obrony, którą Komitet przyjmuje z zadowoleniem.

2.12. Więcej inwestycji i większa współpraca w tym sektorze przemysłu pomagają również chronić i tworzyć miejsca pracy. Walka z bezrobociem w Europie nie może być jednak motywem w podejmowaniu decyzji o inwestycjach w sektorze obronności. Bezrobocie trzeba zmniejszać innymi środkami niż zbrojenia. W procesie wzmocnienia europejskich zdolności obronnych należy kierować się wyłącznie względami strategicznymi i dogłębną oceną, co jest konieczne do zapewnienia Europie ochrony i jej zdolności do tworzenia sojuszy. Nie może to zagrażać finansom publicznym. UE powinna w szczególności kontynuować przede wszystkim dyplomację prewencyjną i wielostronną. Zdolności wojskowe są jednak istotne dla realizacji priorytetów polityki bezpieczeństwa i polityki obronnej w ramach globalnej strategii UE.

2.13. EKES podziela pogląd, że badania w dziedzinie obronności mogą mieć również pozytywny wpływ na rozwój technologii cywilnych i odwrotnie.

2.14. Ścisłe rozróżnienie między tym, co wojskowe, a tym co niewojskowe, zaciera się coraz bardziej, jeśli wziąć pod uwagę ataki cybernetyczne oraz jeśli spojrzeć na bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne, które stają się coraz bardziej powiązane.

2.15. EKES podkreśla, że badania na przykład w dziedzinie technologii bezpieczeństwa cybernetycznego mogą służyć celom zarówno cywilnym, jak i wojskowym, i można znaleźć więcej przykładów. W związku z tym oczywiste jest, że takie innowacje i rozwój mogą i muszą być finansowane także z istniejących europejskich programów, takich jak „Horyzont 2020”. Jednakże badania w dziedzinie obronności sensu stricto, pomyślane jako takie, muszą być rozpatrywane oddzielnie.

2.16. EKES wyraża poparcie dla utworzenia ściśle zintegrowanego przemysłu obronnego i wspólnego rynku obronnego w Europie. Cel ten nie powinien ograniczać się do głównych krajów producentów. Realizując badania w dziedzinie obronności i projekty w zakresie obronności, trzeba wykorzystać istniejące zdolności tylu zainteresowanych państw członkowskich, ile stosowne, by zwiększyć zaangażowanie na rzecz wspólnej sprawy.

⁽⁵⁾ Program prac przedłożony przez Radę Europejską, prezydencję Rady i przewodniczącego Komisji na spotkaniu 27 szefów państw lub rządów w dniu 16 września 2016 r., <http://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2016/09/16-bratislava-declaration-and-roadmap>.

2.17. EKES nie zgadza się na udostępnienie istniejących funduszy służących do realizacji celów gospodarczych lub społecznych na potrzeby związane z obronnością, ani na podejmowanie kwestii wydatków na obronę w kontekście postanowień paktu stabilności i wzrostu. EKES wyraża poparcie dla utworzenia Europejskiego Funduszu Obrony ograniczonego do badań w dziedzinie obronności oraz rozwijania i nabywania zdolności wojskowych. Jednocześnie fundusz ten należy wyraźnie oddzielić od Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS); nie powinien on także zawierać takich wyjątków jak „działania jednorazowe”, o których mowa w pakcie stabilności i wzrostu.

2.18. W odniesieniu do wszystkich aspektów przyszłej unii obrony EKES wzywa do pełnego zaangażowania Parlamentu Europejskiego i stałego dialogu pomiędzy politykami, wojskiem i społeczeństwem obywatelskim. EKES, jako organ doradczy i przedstawiciel wszystkich głównych europejskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego, powinien odegrać rolę jednego z kluczowych partnerów w obszarze polityki obrony.

3. Uwagi szczegółowe

3.1. Utworzenie Europejskiego Funduszu Obrony

3.1.1. EKES wyraża poparcie dla utworzenia Europejskiego Funduszu Obrony z pionem badawczym i pionem w zakresie zdolności, które mają być w pełni funkcjonalne od 2020 r.

3.1.2. EKES wyraża poparcie dla oddzielnych źródeł finansowania dla obydwu pionów. Pion badawczy na rzecz obronności nie powinien jednak być finansowany kosztem badań w innych sektorach. EKES opowiada się za finansowaniem pionu w zakresie zdolności wyłącznie z wkładów krajowych. Dopóki Unia Europejska nie posiada własnych zmiennych dochodów, państwa członkowskie pozostają odpowiedzialne za zamówienia publiczne na zdolności wojskowe sił zbrojnych. Dlatego też budżetu UE nie należy wykorzystywać również do zamówień publicznych w ramach pionu w zakresie zdolności planowanego Funduszu Obronnego.

3.1.3. EKES z zadowoleniem przyjmuje planowany komitet koordynujący. W procesie decyzyjnym tego komitetu powinni jednak uczestniczyć wyłącznie przedstawiciele polityczni. Przedstawiciele wojska, przemysłu i społeczeństwa obywatelskiego mogą również wziąć w nim udział w charakterze doradczym. Parlament Europejski również musi mieć w tym Komitecie swojego przedstawiciela z prawem głosu.

3.1.4. Rola Komisji we współfinansowaniu projektów powinna być ograniczona do pionu badawczego oraz polegać również na zapewnieniu do tego celu specjalnego, wyraźnie wyodrębnionego unijnego programu badań w dziedzinie obronności po roku 2020 ⁽⁶⁾. EKES popiera pomysł, aby realizację tego programu powierzyć Europejskiej Agencji Obrony (EAO).

3.1.5. EKES popiera przedkomercyjne zamówienia publiczne na potrzeby wspólnych zamówień publicznych w celu zmniejszenia wysokiego ryzyka inwestycyjnego dla zainteresowanych przedsiębiorstw związanego z tym przemysłem.

3.1.6. Należy wykorzystać potencjalne synergie pomiędzy badaniami nad zastosowaniami cywilnymi i badaniami w dziedzinie obronności, przy czym wsparcie dla działań w zakresie badań nad zastosowaniami cywilnymi realizowanych z wykorzystaniem funduszy UE (program „Horyzont 2020”) nie powinno być ukierunkowane na cele wojskowe kosztem innych sektorów.

3.1.7. EKES wyraża poparcie dla łączenia zasobów do celów nabywania nowych zdolności obronnych. Wątpliwe jest, czy wystarczająca będzie roczna wspólna wartość docelowa wynosząca 5 mld EUR na potrzeby pionu w zakresie zdolności. Komitet uważa, że wskazane byłoby przeprowadzenie badań przygotowawczych w celu przeanalizowania tej kwoty referencyjnej, przewidzianej w planie działań. W opinii EKES-u roczna kwota wspólnego finansowania musi być przeznaczona na realizację celów dotyczących zwiększenia synergii, odciążenia budżetu oraz skutecznego nabycia i zabezpieczenia zdolności obronnych.

3.1.8. EKES wyraża poparcie dla projektu pionu w zakresie zdolności zarysowanego przez Komisję, tj. nadrzędnej struktury całego Funduszu, oraz dla zasad wspólnego finansowania, jak również dla drugiego poziomu obejmującego konkretne projekty współpracujących ze sobą państw członkowskich. Zasadnym byłoby wyraźne zdefiniowanie poszczególnych projektów pod względem jakościowym i ilościowym oraz zapewnienie, aby były one finansowo niezależne od siebie.

3.1.9. Wspierany jest rozwój trwałej struktury kapitałowej na potrzeby pionu w zakresie zdolności. Odpowiedzialność musi spoczywać na państwach członkowskich jako udziałowcach. EKES odrzuca szczególnie przepis dotyczący alokacji krajowych zasobów budżetowych na obronność w ramach paktu stabilności i wzrostu.

⁽⁶⁾ Sprawozdanie Parlamentu Europejskiego w sprawie Europejskiej Unii Obrony (2016/2052(INI)).

3.1.10. EKES przypomina, że zgodnie z art. 41 TUE budżetu UE nie można wykorzystywać do finansowania operacji wojskowych. Rezygnacja z tej zasady byłaby również sprzeczna ze szczególnym charakterem polityki bezpieczeństwa i polityki obronnej niektórych państw członkowskich (art. 42 ust. 1 TUE).

3.2. *Pobudzanie inwestycji w łańcuchach dostaw w sektorze obrony*

3.2.1. EKES zdecydowanie zgadza się, że należy poświęcić szczególną uwagę MŚP, w tym w obszarze badań i rozwoju do celów obrony. Wydatki na broń nie powinny być priorytetem w Europejskim Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), europejskich funduszach strukturalnych i inwestycyjnych oraz programie COSME. Cele rozporządzenia w sprawie EFIS, europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, program COSME oraz inwestycje EBI służą bowiem realizacji celów pozamilitarnych. Ponadto wykorzystanie tych funduszy do celów wojskowych groziłoby dalszym powielaniem wysiłków i fragmentacją rynku obronności.

3.2.2. Ze względu na to, że UE potrzebuje solidnej i zrównoważonej bazy obronnej, przemysłowej i technologicznej, wyzwanie polega na tym, by wyważyć gotowość UE do jej finansowania bez niepożądanego zależności od wywozu. Wywóz broni powinien się ograniczać do partnerów i sojuszników strategicznych i nie powinien być podyktowany innymi względami gospodarczymi, które potencjalnie przyczyniają się do zaognienia konfliktów w innych częściach świata. Obecnie nawet niektórzy sojusznicy wzbudzają poważne zastrzeżenia. Dlatego też wywóz broni wymaga ścisłej kontroli demokratycznej.

3.2.3. Wspierane jest promowanie regionalnych klastrów doskonałości. Należy to również czynić za pośrednictwem pionu badawczego i specjalnego programu UE, który należy ustanowić.

3.3. *Rozszerzanie rynku wewnętrznego produktów związanych z obronnością*

3.3.1. EKES apeluje o dobrze zaprojektowaną europejską politykę przemysłową na potrzeby sektora obrony, uwzględniającą jego specyfikę związaną z potrzebami państwa i finansowaniem publicznym. EKES wyraża zatem poparcie dla apelu Komisji o pełne stosowanie dyrektyw w sprawie zamówień publicznych i w sprawie transferów produktów związanych z obronnością w UE⁽⁷⁾.

3.3.2. Zgodnie z art. 346 TFUE państwo członkowskie może wyłączyć zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa z zakresu stosowania reguł udzielania zamówień publicznych, jeśli jest to konieczne do ochrony podstawowych interesów jego bezpieczeństwa. Po wejściu w życie dyrektyw 2009/81/WE i 2009/43/WE możliwe jest ograniczenie tego wyłączenia do ścisłego minimum. EKES podziela krytyczne podejście do faktu, że bardzo znacząca część zamówień na produkty wojskowe nadal nie jest realizowana w ramach unijnych reguł udzielania zamówień publicznych, oraz dostrzega możliwość uzyskania oszczędności w tym obszarze, które można byłoby skuteczniej zainwestować w ramach Europejskiego Funduszu Obrony.

3.3.3. EKES opowiada się za uproszczoną procedurą autoryzacji za pomocą ogólnej autoryzacji w odniesieniu do transferów produktów wojskowych w obrębie jednolitego rynku. W związku z tym EKES z zadowoleniem przyjmuje ogłoszone wytyczne i zalecenia dotyczące interpretacji. Niemniej jednak należy uczynić wiele więcej, aby zapewnić w szczególności najlepsze wykorzystanie dyrektywy w sprawie transferów.

3.3.4. EKES z zadowoleniem przyjmuje również badania dotyczące bezpieczeństwa dostaw surowców w ramach strategii dotyczącej surowców oraz badania dotyczące zastępowania surowców o znaczeniu krytycznym. Jednocześnie Komitet wyraża ubolewanie, że Komisja Europejska zrezygnowała ze swojego mandatu z grudnia 2013 r. do opracowania planu działania na rzecz kompleksowego systemu zapewniającego bezpieczeństwo dostaw w całej Unii, który mógłby również sprzyjać politycznie ambitnemu wdrażaniu dyrektywy w sprawie transferów.

3.3.5. EKES podziela pogląd, że dobrze funkcjonujący jednolity rynek produktów związanych z obronnością musi być kluczowym celem planu działania. Nie sposób sobie wyobrazić unię obrony bez dostępu do rynków transgranicznych i otwartych łańcuchów dostaw. W szczególności MŚP, które są odpowiedzialne za główne innowacje w tym sektorze, muszą mieć dostęp do przetargów.

3.3.6. EKES popiera opracowanie wspólnych standardów i zapewnienie pełnej interoperacyjności zarówno dla broni, jak i dla produktów podwójnego zastosowania, przy jednoczesnym uniknięciu powielania istniejących standardów, w szczególności standardów NATO. Przewidziano już odpowiedni plan działania na 2014 r.⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁸⁾ Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 19–20 grudnia 2013 r. (EUCO 217/13).

3.3.7. EKES popiera opracowanie niezawodnych, bezpiecznych i opłacalnych usług łączności satelitarnej dla UE i organów krajowych, a także inwestycje w europejskie podróże kosmiczne.

3.3.8. EKES ma świadomość niejasnej relacji między cywilnymi i wojskowymi zastosowaniami systemu Copernicus, a także faktu, że wojsko jest kluczowym partnerem Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA), zarówno jako współtwórca, jak i jako użytkownik. W tym względzie mogłaby się rozwinąć przydatna synergia. Wykorzystanie systemu Copernicus należy jednak poddać wspólnej ocenie z politycznego, naukowego i wojskowego punktu widzenia. Zastosowania wojskowe nie mogą stanowić obciążenia dla europejskiej polityki kosmicznej ani wpływać niekorzystnie na cywilne zastosowania tego systemu.

3.3.9. EKES zdecydowanie popiera zwiększenie zdolności w obszarze bezpieczeństwa cybernetycznego i obrony, jak również współpracę cywilną/wojskową w oparciu o strategię bezpieczeństwa cybernetycznego Unii Europejskiej⁽⁹⁾.

3.3.10. EKES popiera wspólne podejścia do upowszechniania bezpieczeństwa morskiego zarówno w dziedzinach cywilnych, jak i wojskowych, a także optymalizację interoperacyjnych zdolności w zakresie nadzoru morskiego.

Bruksela, dnia 31 maja 2017 r.

Georges DASSIS
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽⁹⁾ Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia bezpieczeństwa cybernetycznego Unii Europejskiej: otwarta, bezpieczna i chroniona cyberprzestrzeń”, JOIN(2013) 1 final; konkluzje Rady w sprawie wspólnego komunikatu Komisji oraz Wysokiego Przedstawiciela Unii Europejskiej do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa „Strategia bezpieczeństwa cybernetycznego Unii Europejskiej: otwarta, bezpieczna i chroniona cyberprzestrzeń” (11357/13).